

Landelijk Draaiboek

Hoogwater en Overstromingsdreiging

Colofon

Uitgegeven door	Watermanagementcentrum Nederland (WMCN)
Datum	Oktober 2023
Versienummer	1.2 – Definitief
Bezoekadres WMCN	Zuiderwagenplein 2 8224 AD Lelystad
Postadres WMCN	Postbus 2232 3500 GE Utrecht

Status en versiebeheer

In deze versie van het LDHO zijn o.a. de volgende actualisaties en wijzigingen opgenomen:

- Nieuw hoofdstuk (2) met beschrijving van de actoren die actief zijn bij een landelijke watercrisis
- Uitwerking werkwijze en rol van WMCN-LCO bij extreme neerslag
- Afspraken WMCN-LCO, DCC-IenW, UvW, CT-RWS m.b.t. landelijke beeldvorming
- Rol WMCN-LCO bij opschaling terroristische dreiging
- Actualisatie van grenswaarden en criteria voor de landelijke kleurcodering

Deze versie van het draaiboek is op 28 september 2023 vastgesteld door de SMWO.

Dit draaiboek is te vinden op www.helpdeskwater.nl en het [Informatiepunt Leefomgeving](#). Indien aanpassingen worden gedaan, worden deze bekend gemaakt via de website. Opmerkingen en voorgestelde wijzigingen kunnen worden ingebracht via email wmcn-lco@rws.nl.

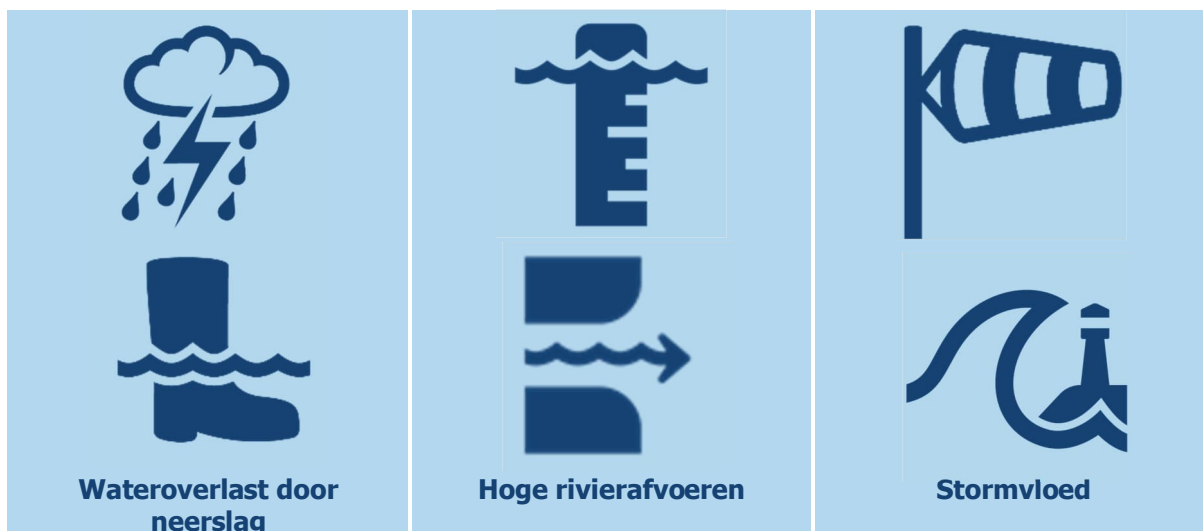
Inhoud

1	Inleiding	4
1.1.	Doel	4
1.2.	Doelgroep	4
1.3.	Afbakening en status	4
1.4.	Leeswijzer	5
1.5.	Beheer en Kwaliteitsborging	5
2	Actoren Waterkolom	6
2.1.	Watermanagementcentrum Nederland	6
2.2.	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	8
2.3.	Waterbeheerders	8
2.4.	Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Ministerie IenW	8
2.5.	Veiligheidsregio's	8
3	Landelijke kleurcodering bij hoogwater	10
3.1.	Introductie landelijke kleurcodering	10
3.2.	Criteria voor afgeven kleurcode	11
3.3.	Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging	12
3.4.	Publicatie van de kleurcodes	13
4	Taken crisispartners	14
4.1.	Gebruiksaanwijzing tabellen	14
4.2.	WMCN	15
4.3.	KNMI	16
4.4.	Rijkswaterstaat	17
4.5.	Waterschappen en Unie van Waterschappen	18
4.6.	DCC-IenW	19
4.7.	Veiligheidsregio's	20
4.8.	Gemeenten	20
	Bijlage A Relatie met andere crisisplannen	21
	Bijlage B Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging	23
	Bijlage C Grenswaarden kleurcodering kust	26
	Bijlage D Grenswaarden kleurcodering rivieren	27
	Bijlage E Grenswaarden kleurcodering meren	29
	Bijlage F Informatiebehoefte WMCN-LCO m.b.t. situatie waterschappen en RWS-regio's	31
	Bijlage G WMCN landelijk waterbeeld	32
	Bijlage H Afkortingen	33

1 Inleiding

1.1. Doel

Het doel van het Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging (LDHO) is het bijdragen aan effectief handelen van organisaties die samenwerken binnen het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN, zie 2.1) in het geval van dreigend hoogwater of overstroming met een landelijk effect. Hiertoe beschrijft het LDHO de taken en rollen van deze organisaties en hoe zij onderling samenwerken en informatie uitwisselen. Stormvloed, hoge rivierafvoeren of grootschalige wateroverlast door extreme neerslag worden in dit document kortweg aangeduid met hoogwater (zie Figuur 1).

Figuur 1 Hoogwater en overstromingsdreigingen

1.2. Doelgroep

De doelgroep van het LDHO bestaat uit organisaties die samenwerken binnen de waterkolom en de partijen uit de algemene kolom waarmee onderlinge informatie-uitwisseling of afstemming plaatsvindt (zie Hoofdstuk 2). Dit zijn het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN), het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI), Rijkswaterstaat (RWS), de waterschappen en de Unie van Waterschappen (UvW), het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (DCC-IenW) en de veiligheidsregio's.

Het bovenstaande betekent niet dat andere partijen geen rol hebben. Deze rollen zijn elders beschreven. Van de algemene kolom zijn alleen die partijen opgenomen die directe afstemming hebben binnen of met de waterkolom. Daar waar provincies en gemeenten een rol als waterkeringbeheerder hebben, gelden dezelfde afspraken als voor de waterschappen.

1.3. Afbakening en status

- Het LDHO richt zich in principe op landelijke of bovenregionale watercrises in Nederland. Per situatie moet bekeken worden of hiervan sprake is. Een voorbeeld is een hoogwatersituatie waarbij meerdere waterschappen en RWS-regio's betrokken zijn en onderlinge informatie-uitwisseling, afstemming, coördinatie of ondersteuning nodig is.
- De focus van het draaiboek betreft:
  - Informatie-uitwisseling (beeldvorming, informeren en alarmeren).
  - Afstemming en advisering over waterbeheersmaatregelen met bovenregionale effecten.
  - Afstemming over pers- en publiekscommunicatie, zodat de communicatieboodschappen naar de media en het publiek consistent zijn.

- De positie van het LDHO in de Nederlandse crisisorganisatiestructuur is vastgelegd in het landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen (LCP-HO) en het Nationaal Handboek Crisisbeheersing (zie Bijlage B).
- Partijen worden op organisatieniveau weergegeven, niet op overleg- of functieniveau.

1.4. Leeswijzer

Hoofdstuk twee beschrijft de rol van de partners in de waterkolom die actief worden bij hoogwater en/of overstromingsdreiging. Hoe de landelijke kleurcodering tot stand komt kan in hoofdstuk drie worden gelezen. In hoofdstuk vier wordt toegelicht welke concrete afspraken zijn gemaakt en wat de partners in de waterkolom van elkaar verwachten in het kader van informatie-uitwisseling, communicatie, advisering en besluitvorming. Een aantal bijlagen met relevante achtergrondinformatie zijn aanvullend opgenomen.

1.5. Beheer en Kwaliteitsborging

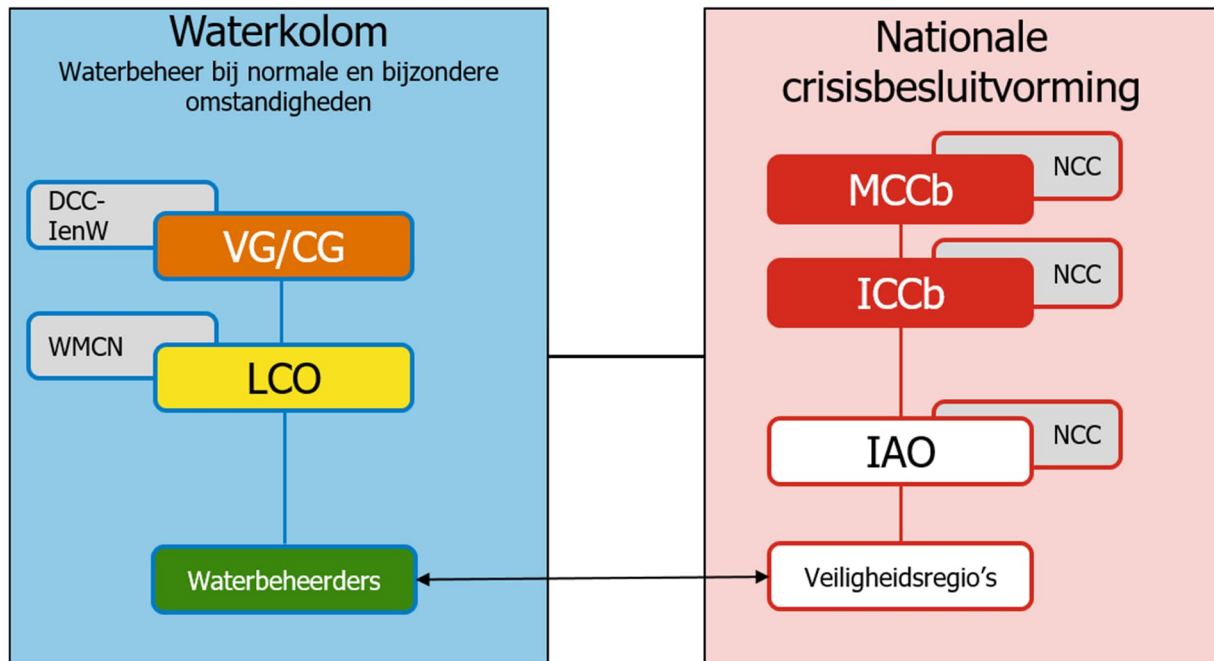
Dit draaiboek wordt beheerd door het WMCN. Het is opgesteld onder leiding van de Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (WMCN-LCO) in afstemming met vertegenwoordigers van het KNMI, UvW, de waterschappen, RWS en het DCC-IenW. WMCN-LCO is een onderdeel van het WMCN en draagt zorg voor een regelmatige beoordeling en zo nodig actualisatie van het LDHO. Het LDHO wordt bestuurlijk vastgesteld door de Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen (SMWO).

Voor een goede werking van dit draaiboek moeten de afspraken worden doorgevoerd in de crisis- en/of calamiteitenhandboeken van de eigen organisaties.

2 Actoren Waterkolom

Bij landelijke watercrises worden verschillende organisaties of organisatieonderdelen actief. De kleuren zijn indicatief voor het niveau van de landelijke kleurcodering (zie Hoofdstuk 3) vanaf waar een platform actief wordt. In dit hoofdstuk wordt de rol van de verschillende actoren verder toegelicht.

Figuur 2 Organisaties die actief zijn tijdens een (dreigende) watercrisis in de 'waterkolom' en de 'algemene kolom' van nationale crisisbesluitvorming. Beleidsmatig is de waterkolom gerelateerd aan het ministerie van IenW en de nationale crisisbesluitvorming aan het ministerie van JenV. DCC-IenW verzorgt de verbinding tussen beide kolommen. Zie de tekst hieronder voor nadere toelichting. De partijen in de grijze blokjes "achter" de keten organiseren het betreffende platform.

2.1. Watermanagementcentrum Nederland

Het WMCN is een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, KNMI, de waterschappen en het Ministerie van Defensie. Het WMCN verzorgt de dagelijkse berichtgeving voor belanghebbenden van het Nederlandse watersysteem en bewaakt het landelijk overzicht. Bij een verwachte hoogwaterdreiging informeert, waarschuwt en adviseert het WMCN de landelijke en regionale waterbeheerders, crisispartners en ministeries en coördineert het zo nodig onderlinge acties.

Binnen het WMCN opereren diverse teams die zich bezighouden met hoogwater en overstromingsdreiging. De LCO komt in beeld zodra er sprake is van een (dreigende) overstroming, in de aanloop daarnaartoe zijn de waterkamer en de crisisadviesgroepen al actief. Zowel de LCO als de crisisadviesgroepen zijn 24/7 in binding om te monitoren, te waarschuwen, te duiden en advies te geven.

Rijkswaterstaat faciliteert het WMCN. De landelijk netwerkmanager (Hoofdingenieur-directeur Verkeer en Watermanagement) van RWS is verantwoordelijk voor het functioneren van het WMCN. Hieronder valt onder andere bemensing en faciliteiten. Het organisatieonderdeel Verkeer en Watermanagement (VWM) van RWS verzorgt de communicatietaken.

Waterkamer

WMCN-Waterkamer monitort de situatie op het Nederlandse hoofdwatersysteem en stelt verwachtingen op voor afvoeren en waterstanden. WMCN-waterkamer publiceert kleurcodes in het actueel waterbericht¹.

Via de waterkamer kunnen waterbeheerders 24/7 contact leggen met:

- Het Crisisexpert Team Waterkeringen (CTW) voor expertise rond waterkeringen.
- Algemene (advies) vragen. De waterkamer verwijst door naar de relevante teams binnen het WMCN.

Crisisadviesgroepen

Bij een verwachte stormvloed langs de kust, hoge waterstanden op een van de grote rivieren of hoogwater in het IJsselmeergebied (IJsselmeer en Markermeer) gaan de crisisadviesgroepen in zitting. Deze teams voor kust (WMCN-Kust en benedenrivieren), het IJsselmeergebied (WMCN-Meren) en rivieren (WMCN-Rivieren) bestaan uit inhoudelijke experts, zoals hydrologen en meteorologen.

De adviesgroepen stellen gevalideerde waterstands- en afvoerverwachtingen op en informeren of waarschuwen belanghebbenden en betrokken crisispartners als de verwachting is dat alarmeringswaarden (zie hoofdstuk 3) worden overschreden. Het waarschuwen van de beheerders van primaire waterkeringen en colleges van gedeputeerde staten is een Wettelijke taak van Rijkswaterstaat. Deze taak is ondergebracht bij het WMCN. Omdat de waterstandsverwachtingen sterk samenhangen met het weer wordt binnen deze groepen intensief samengewerkt met het KNMI.

Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging

In geval van hoogwater of een (dreigende) overstroming schaaft WMCN-LCO op. Hiervan is sprake als voor de kust, rivieren of meren verhoogde waterstanden met kleurcode oranje verwacht wordt of code geel in meerdere watersystemen tegelijkertijd (bijvoorbeeld door een combinatie van een stormvloed en verhoogde waterstanden op de rivieren). Ook grootschalige wateroverlast door hevige neerslag kan zorgen voor een behoefte aan landelijke beeldvorming en afstemming. Zie hoofdstuk 3 voor meer informatie over de landelijke kleurcoderingen. Het besluit om op te schalen wordt door de voorzitter van het LCO genomen.

WMCN-LCO vormt een team met experts op de gebieden van meteorologie, het watersysteem, waterkeringen, de gevolgen van een mogelijke overstroming en communicatie. Het team is samengesteld uit medewerkers van RWS, de waterschappen en/of de UvW, DCC-IenW en het KNMI. Afhankelijk van de situatie zijn ook liaisons aangesloten van onder andere Ministerie van Defensie of het Directoraat-generaal Water en Bodem (DGWB) van het ministerie van IenW of het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC).

De kerntaken van WMCN-LCO zijn:

- **Beeldvorming:** het landelijk waterbeeld geeft een overzicht van de actuele en verwachte situatie met betrekking tot het weer en het verwachte hoogwater, duiding van de dreiging, zo mogelijk scenario's, effecten op gebruiksfuncties en maatschappij, en genomen en verwachte maatregelen.
- **Advisering:** gevraagd en ongevraagd advies aan waterbeheerders en crisisorganisaties, bijvoorbeeld over buitengewone maatregelen. WMCN-LCO kan zich laten bijstaan door verschillende experts. Ook kan door de LCO-voorzitter een spoedadvies worden aangevraagd bij Deltares.
- **Afstemming en coördinatie:** WMCN-LCO kan gevraagd worden op bepaalde aspecten afstemming en coördinatie tussen netwerkpartners in de waterkolom te verzorgen.
- **Communicatie:** het bijdragen aan een gezamenlijke landelijk afgestemde communicatieboodschap m.b.t. de hoogwatersituatie.

WMCN-LCO neemt geen operationele beslissingen.

---

¹ www.rijkswaterstaat.nl/water/waterdata-en-waterberichtgeving/waterbericht

2.2. Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Het KNMI is het nationale instituut voor weer, klimaat en seismologie. Met hun producten ondersteunt het KNMI andere overheidsinstanties bij hun publieke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Het KNMI deelt meteorologische informatie met het WMCN en is met meteorologen vertegenwoordigd in de crisisadviesgroepen en in WMCN-LCO. Het KNMI geeft waarschuwingen en kleurcodes af voor verwachte gevaarlijke weersomstandigheden zoals extreme neerslag.

2.3. Waterbeheerders

Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn de waterbeheerders van Nederland. Rijkswaterstaat en de waterschappen zorgen er onder meer voor dat het land is beschermd tegen hoogwater en (dreigende) overstromingen. Dit doen ze bijvoorbeeld door het sluiten van stormvloedkeringen, het sluiten van coupures en het opbouwen van tijdelijke waterkeringen. Iedere organisatie stelt hiervoor zijn eigen crisisplannen op. Daar waar provincies en gemeenten een rol als waterkeringbeheerder hebben, gelden in het LDHO dezelfde afspraken als voor de waterschappen.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van IenW en beheert en ontwikkelt de rijkswegen, -vaarwegen en -wateren. Eén van de taken van RWS is om samen met andere organisaties Nederland te beschermen tegen overstromingen.

De regionale dienstonderdelen van RWS zijn als beheerder verantwoordelijk voor het functioneren van het hoofdwatersysteem en van circa 20% van de primaire keringen in Nederland. In geval van een (dreigende) crisis als gevolg van een teveel aan water zijn vooral de regionale dienstonderdelen en de crisisorganisatie van RWS betrokken.

Waterschappen

In Nederland zijn 21 waterschappen. Elk waterschap zorgt voor het waterbeheer in een bepaald gebied. De taken van een waterschap zijn het watersysteembeheer (dit gaat over de kwantiteit, kering en waterkwaliteit) en het zuiveringsbeheer (zuivering van stedelijk afvalwater). Sommige waterschappen hebben ook vaarwegen en landwegen in hun beheer. De waterschappen beheren ongeveer 80% van de primaire waterkeringen in Nederland.

De waterschappen zijn verenigd in de Unie van Waterschappen (UvW). De UvW behartigt de belangen van de waterschappen, zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen haar leden en vertegenwoordigt hen op landelijk en internationaal niveau.

2.4. Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Ministerie IenW

Tijdens een (dreigende) watercrisis is het DCC-IenW onder meer verantwoordelijk voor het crisisbeheersingsproces. Dit betekent dat de besluitvormingslijn tijdens een watercrisis binnen met ministerie van IenW loopt. WMCN-LCO adviseert deze landelijke lijn.

De Directeur-Generaal van RWS (dgRWS) is portefeuillehouder (systeemverantwoordelijke) crisisbeheersing van het ministerie van IenW. Bij een hoogwatercrisis zit de dgRWS de departementale coördinatiegroep (CG) voor. Bij een verdere landelijke opschaling, waarbij landelijke besluitvorming wordt gecoördineerd door het Nationaal Crisiscentrum (NCC), vertegenwoordigt de dgRWS het ministerie en de waterschappen in de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) en de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) (zie Figuur 2).

2.5. Veiligheidsregio's

Nederland is onderverdeeld in veiligheidsregio's waarin bij voorbeeld wordt samengewerkt met Politie, Brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), Defensie, Provincie en gemeenten ten aanzien van taken op het terrein van openbare orde en veiligheid. In geval van

hoogwater en overstromingsdreiging heeft de veiligheidsregio de verantwoordelijkheid voor verschillende multidisciplinaire taken gericht op rampenbestrijding binnen de regio.

3 Landelijke kleurcodering bij hoogwater

3.1. Introductie landelijke kleurcodering

Het draaiboek werkt met een landelijke kleurcodering. De kleurcodering heeft meerdere functies:

- De kleurcode heeft een signaleringsfunctie voor de (verwachte) toestand van het Nederlandse watersysteem en de mogelijke maatschappelijke impact. Het doel is het creëren van een eenduidig en gedeeld landelijk beeld van de situatie voor zowel de waterbeheerders en actoren uit de waterkolom als de organisaties uit de algemene kolom (zie Figuur 2).
- De kleurcode is de basis voor afspraken die gelden voor informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen en afstemming over pers- en publiekscommunicatie.
- De kleurcodes kunnen gebruikt worden als indicator in de systematiek voor opschaling van de crisispartners. Iedere crisispartner besluit zelf of en hoe deze codes in hun systematiek worden gebruikt en onder welke omstandigheden wordt opgeschaald.

Zowel het WMCN als het KNMI gebruiken kleurcodes om weer of watergerelateerde dreigingen te duiden. Het WMCN geeft kleurcodes uit voor hoogwatersituaties en overstromingsdreiging. Het KNMI geeft kleurcodes uit voor extreem weer. Het kan dus voorkomen dat er verschillende kleurcodes naast elkaar worden gecommuniceerd. Een code rood voor extreme neerslag kan bijvoorbeeld bestaan naast een andere (lagere) kleurcodering voor waterstanden op de rivieren. De kleurcodering van het WMCN is leidend voor het landelijke waterbeeld.

GROEN	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van regulier dagelijks waterbeheer.
GEEL	<ul style="list-style-type: none"> • Hier en daar zijn (verwachte) waterstanden verhoogd. • Waterbeheerders nemen standaardmaatregelen. • Gebruiksfuncties op en aan het water, zoals activiteiten in uiterwaarden of in andere buitendijkse gebieden (bijvoorbeeld veerdiensten), worden mogelijk beperkt. • Kleurcode geel kan meerdere keren per jaar voorkomen.
ORANJE	<ul style="list-style-type: none"> • De dreiging van het hoogwater neemt (naar verwachting) toe. • Waterbeheerders nemen verdergaande maatregelen. Indien nodig worden grootschalige maatregelen voorbereid. Gebruiksfuncties op en aan het water worden beperkt. Lichte schade aan waterkeringen kan optreden. • Kleurcode oranje komt gemiddeld eens in de vijf jaar voor.
ROOD	<ul style="list-style-type: none"> • Ernstige en uitzonderlijke situatie in het watersysteem (verwacht). • Grootschalige noodmaatregelen worden mogelijk getroffen. Schade kan optreden. De nationale veiligheid kan in het geding zijn. • Kleurcode rood komt gemiddeld eens in de 20 tot 100 jaar voor (afhankelijk van het gebied).

Tabel 1 WMCN landelijke kleurcodering voor watergerelateerde dreigingen.

3.2. Criteria voor afgeven kleurcode

De volgende criteria vormen de basis voor de landelijke kleurcodering voor hoogwater of overstromingsdreiging:

- **Waterstand-, afvoer-, golfoploop- en golfoverslagverwachtingen.** Als op de rivieren, op de meren of langs de kust zodanig hoogwater verwacht wordt dat de vastgestelde grenswaarden overschreden worden. Bijlage C , Bijlage D en Bijlage E bevatten een overzicht van de grenswaarden behorende bij de verschillende kleurcodes voor referentielocaties langs de kust, rivieren en het IJsselmeergebied. Deze informatie komt van het WMCN.
- **Dreigend falen.** Wanneer sprake is van een mogelijke overstroming door falen van een waterkering (als gevolg van hoogwater, droogte en laagwater, ijsgang of andere calamiteiten). Deze informatie komt in hoofdzaak van de waterkeringbeheerders zoals waterschappen en Rijkswaterstaat.

Extreme neerslag

Door extreme neerslag in Nederland kan ook grootschalige wateroverlast optreden, waarbij grote delen van het watersysteem overbelast raken. Denk hierbij aan grote gebieden met water op straat, ondergelopen kelders en hoge waterstanden in regionale watersystemen.

Het KNMI waarschuwt voor dergelijke situaties middels de waarschuwingssystematiek voor extreem weer². Het WMCN geeft geen aparte waarschuwingen uit voor wateroverlast door extreme neerslag. Wel kan er behoefte zijn aan landelijke afstemming en beeldvorming en advies. WMCN-LCO kan hierbij assisteren. Indien de extreme neerslag in Nederland leidt tot een hoogwatersituatie of overstromingsdreiging op het hoofdwatersysteem zullen de betreffende crisisadviesgroepen voor die gebieden informeren, waarschuwen en landelijke kleurcodes toekennen volgens de eerdergenoemde criteria.

Overstromingsdreiging door terrorisme of cyberaanval

Een overstromingsdreiging kan ook veroorzaakt worden door een terroristische dreiging of cyberaanval. In dit geval wordt door het WMCN geen kleurcode afgegeven. Wel kan het WMCN op verzoek van de relevante instanties ondersteunen door de dreiging te duiden en of advies te geven over eventuele maatregelen.

Informatiebehoefte door media-aandacht

Wanneer er vanuit technisch oogpunt geen gevaar is, kan media-aandacht of maatschappelijke onrust reden zijn om informatie-uitwisseling en afstemming op gang te brengen. Zowel alle regionale waterbeheerders als WMCN, DCC-IenW, RWS en de UvW hebben hierin een signaleringsfunctie; zij melden dit aan elkaar.

Dit is geen reden om een 'hogere' kleurcode af te geven, maar het kan wel nodig zijn om de afspraken voor informatie-uitwisseling en afstemming uit een 'hogere' kleur in werking te laten treden. Dat wordt dan door WMCN-LCO specifiek gemeld aan de betrokken waterbeheerders en crisisadviesgroepen. Zij worden in dat geval verzocht om de (extra) informatie aan te leveren.

Besluitvorming over af te geven kleurcode

Het afgeven van een kleurcode op basis van het eerste criterium (waterstand-, afvoer-, golfoploop- en golfoverslagverwachtingen) gebeurt door de betreffende crisisadviesgroep van het WMCN. WMCN-LCO kan via de Landelijk Netwerkmanager van RWS (HID van RWS-VWM) aan de dgRWS adviseren om hiervan af te wijken indien andere belangen meewegen. De dgRWS, in hun rol als portefeuillehouder crisisbeheersing en voorzitter van de coördinatiegroep van het ministerie van IenW, besluit in dat geval over het afgeven van een afwijkende kleurcode.

Bij dreigend falen besluit de dgRWS over de af te geven kleurcode, op advies van de WMCN-LCO, het DCC-IenW en de Landelijk Netwerkmanager van RWS.

---

² Voor meer info zie: <https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/waarschuwingen/zware-regen>

Afschalen

Teruggaan van een kleurcode naar een 'lagere' kleurcode gebeurt automatisch, indien de waterstand-, wind- of neerslagverwachtingen hier reden toe geven. Indien om andere redenen een bepaalde kleurcode is afgegeven, besluit de dgRWS over het 'verlagen' van de kleurcode. Ook bij het afschalen kunnen tegelijkertijd verschillende kleurcodes actief zijn bij verschillende organisaties of organisatieonderdelen, waarbij landelijk bijvoorbeeld al is afgeschaald terwijl regionaal mogelijk nog niet aan de afschalingscriteria wordt voldaan.

3.3. Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging

Hoewel in dit draaiboek afspraken zijn vastgelegd op landelijk niveau, is meestal sprake van lokale of regionale problematiek, waarbij niet alle netwerkpartners tegelijkertijd betrokken zijn. Daarom zijn verschillende crisissectoren gedefinieerd; deze zijn weergegeven in Figuur 3. De afgegeven kleurcode kan gelden voor één of meerdere crisissectoren, dit zijn gebieden waarvoor berichten en alarmeringen afgegeven worden. Dit wordt vermeld bij de kleurcode.

In Bijlage B is opgenomen welke partijen (regionale organisatieonderdelen Rijkswaterstaat, waterschappen, veiligheidsregio's en gemeenten) binnen welke crisissectoren vallen.

Figuur 3 Crisissectoren hoogwater en overstromingsdreiging

3.4. Publicatie van de kleurcodes

De kleurcodes die het WMCN afgeeft worden gepubliceerd in waarschuwingsberichten op de website Online Waterberichtgeving³. Indien een kleurcode hoger dan groen van kracht is, wordt dit ook opgenomen in het landelijk waterbeeld van WMCN-LCO (zie Bijlage G) van het WMCN. Het landelijk waterbeeld is in het Landelijk crisismanagement systeem (LCMS) beschikbaar, in de omgeving van Rijkswaterstaat, in de activiteit "WMCN Landelijk Waterbeeld".

---

³ <https://waterberichtgeving.rws.nl/owb/waterveiligheid>

4 Taken crisispartners

4.1. Gebruiksaanwijzing tabellen

De tabellen in dit hoofdstuk bevatten de taken van de crisispartners voor informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen en afstemming over pers- en publiekscommunicatie.

De tabellen zijn opgesteld per crisispartner. Voorafgaand aan iedere tabel zijn de *relevante* reguliere werkzaamheden opgesomd (geldend voor de normale situatie/ kleurcode groen). In de tabellen is per rij aangegeven wat de betreffende partij doet met of levert aan de verschillende crisispartners bij de betreffende kleurcode. Daar waar provincies en gemeenten een rol als waterkeringbeheerder hebben, gelden dezelfde afspraken als voor de waterschappen.

Iedere 'hogere' kleur bevat de taken uit de onderliggende kleur, aangevuld met de genoemde taken.

4.2. WMCN

Relevante reguliere werkzaamheden WMCN bij **kleurcode groen**:

- Het WMCN houdt de waterstanden in de gaten, stelt waterstandsverwachtingen op en waarschuwt de partners tijdig bij verwachte overschrijding van afgesproken criteria.
- Het WMCN maakt, namens de gezamenlijke waterbeheerders, het Landelijk waterbeeld met te verwachten waterstanden en kleurcode en stelt het beschikbaar via de website Waterberichtgeving van Rijkswaterstaat.
- Het WMCN is 24x7 bereikbaar via piketnummers.

Aanvullend worden in de koude fase door het WMCN organisatorische taken uitgevoerd zoals het organiseren van startdagen, bemensing van de teams, het organiseren van oefeningen en het actualiseren van draaiboeken.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
WMCN → Waterschap en RWS-regio	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN verspreidt per e-mail/ telefonisch/sms hoogwater-/ stormvloed-waarschuwingen aan waterschappen en RWS. - WMCN-LCO maakt landelijk waterbeeld. - WMCN adviseert waterschappen en RWS over te nemen maatregelen (op verzoek). - WMCN informeert dgRWS. - WMCN informeert de partners in de waterkolom over pers- en publiekscommunicatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN-LCO meldt per e-mail en/of telefonisch aan waterschappen en RWS dat WMCN-LCO actief is, met korte beschrijving van situatie en procesmededeling. Tevens mededeling dat actuele informatie wordt gedeeld via het landelijk waterbeeld in LCMS. - WMCN-LCO verzoekt waterschappen en RWS-regio's informatie (zie Bijlage F te leveren t.b.v. het landelijk waterbeeld. - WMCN-LCO neemt de geleverde informatie door en vraagt eventueel om toelichting. - WMCN-LCO maakt en verspreidt oplegnotitie inclusief advies, bovenop landelijk waterbeeld (aan dgRWS en bestuurlijk vertegenwoordiger van de UvW/Waterschappen). - WMCN-LCO stemt pers- en publiekscommunicatie af met de partners. 	WMCN-LCO adviseert dgRWS over maatregelen met bovenregionale effecten (op verzoek).
WMCN → DCC-IenW	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN informeert DCC-IenW dat WMCN opgeschaald is. - WMCN informeert DCC-IenW over alle communicatie en adviezen aan dgRWS. 	<ul style="list-style-type: none"> - WMCN-LCO meldt per e-mail en/of telefonisch aan DCC-IenW dat zij actief is, met korte beschrijving situatie en procesmededeling. Tevens mededeling dat actuele informatie wordt gedeeld via het landelijk waterbeeld in LCMS. - WMCN-LCO adviseert DCC-IenW in geval van een terreur of cyber gerelateerde overstromingsdreiging (op verzoek). 	WMCN-LCO biedt inhoudelijke ondersteuning aan DCC-IenW middels liaison rol in Coördinatiegroep DCC-IenW en indien nodig bij het IAO, ICCb en MCCb.
WMCN → veiligheids-regio, provincie	Reguliere werkzaamheden.	WMCN-LCO stuurt bericht aan veiligheidsregio's en provincies dat actuele informatie wordt gedeeld via het landelijk waterbeeld in LCMS.	Zie kleurcode oranje.

Tabel 2 Watermanagement Centrum Nederland

4.3. KNMI

Relevante reguliere werkzaamheden KNMI bij **kleurcode groen**:

- Het KNMI stelt weersverwachtingen op voor het WMCN en adviseert binnen het WMCN bij het opstellen van waterstandsverwachtingen.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
KNMI → WMCN	<ul style="list-style-type: none"> - KNMI is op afroep beschikbaar voor het WMCN. - KNMI biedt ondersteuning aan WMCN middels liaison in WMCN-Kust en benedenrivieren. - KNMI informeert WMCN over pers- en publiekscommunicatie.	<ul style="list-style-type: none"> - KNMI neemt met vertegenwoordiger deel aan WMCN-LCO. - KNMI stemt af met WMCN-LCO over pers- en publiekscommunicatie.	Zie kleurcode oranje.
KNMI → DCC-IenW	Reguliere werkzaamheden.	Zie kleurcode geel.	KNMI biedt inhoudelijke ondersteuning aan DCC-IenW middels liaison in Coördinatiegroep DCC-IenW.

Tabel 3 KNMI

4.4. Rijkswaterstaat

De belangrijkste onderdelen voor de uitvoering van maatregelen zijn de RWS-regio's (Regionale organisatieonderdelen van RWS), van VWM en de landelijke crisisorganisatie van RWS (CT-RWS). Samengevat aangeduid als RWS. Relevante reguliere werkzaamheden RWS-regio's in **kleurcode groen**:

- De RWS-regio's en CT-RWS verzoeken WMCN-LCO indien nodig om advies.
- De RWS-regio's en CT-RWS informeren WMCN-LCO in geval van knelpunten die een risico opleveren voor de waterveiligheid en/of dreigend falen waterkering, media-aandacht, onrust, terroristische dreiging en/of (dreigende) cyberaanvallen en (dreigende) wateroverlast.

Naast de RWS-regio's en CT-RWS zijn er landelijke organisatieonderdelen. RWS-VWM (Verkeer- en Watermanagement) faciliteert het WMCN en verzorgt hiervoor de communicatietaken. RWS-WVL (Water, Verkeer en Leefomgeving) levert kennis aan het WMCN; voorafgaand aan het hoogwaterseizoen levert het onder andere een kaart met zwakke schakels, opgeleverde dijkversterkingen en werkzaamheden aan keringen.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
RWS-regio → WMCN	<ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio kan WMCN-LCO verzoeken om te adviseren over te nemen maatregelen (indien relevant). - RWS-regio informeert WMCN-LCO over getroffen maatregelen. - RWS-regio stemt af met WMCN over pers -en publiekscommunicatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio levert de informatie (zie Bijlage F) aan WMCN-LCO. - RWS-regio licht indien nodig de informatie toe aan WMCN-LCO. - RWS-regio verstrekt informatie van de situatie in aangrenzende buurlanden aan WMCN-LCO. 	Zie kleurcode oranje.
RWS-regio → waterschap	RWS-regio informeert en stemt af met omliggende waterbeheerders over maatregelen en pers –en publiekscommunicatie.	RWS-regio stemt af met omliggende en inliggende waterbeheerders over maatregelen met bovenregionale effecten.	Zie kleurcode oranje.
CT-RWS/CIC → DCC-IenW	CT-RWS informeert DCC-IenW over knelpunten.	CT-RWS informeert DCC-IenW over knelpunten.	Zie kleurcode oranje.
CT-RWS/CIC → WMCN		CT-RWS neemt de kernboodschap van het landelijk waterbeeld over in het eigen situatiebeeld door het veld 'kernboodschap LCO' te importeren.	Zie kleurcode oranje.
RWS-regio → Veiligheidsregio	RWS-regio stemt indien nodig af met veiligheidsregio over maatregelen.	<ul style="list-style-type: none"> - RWS-regio ondersteunt veiligheidsregio waar nodig bij crisisbeheersing (bijvoorbeeld bij interpretatie van landelijk waterbeeld). - RWS-regio ondersteunt veiligheidsregio middels liaison (indien veiligheidsregio opgeschaald). 	Zie kleurcode oranje.

Tabel 4 Rijkswaterstaat

4.5. Waterschappen en Unie van Waterschappen⁴

Relevante reguliere werkzaamheden waterschappen **kleurcode groen:**

- De waterschappen leveren, voorafgaand aan storm-/hoogwaterseizoen, een overzicht aan WMCN-LCO met regio-overstijgende knelpunten die een risico kunnen vormen voor de waterveiligheid. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. werkzaamheden aan de waterkeringen of bevergraverij.
- De waterschappen informeren de WMCN-LCO over eventuele wijzigingen in de lijst met relevante contactpersonen.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
Waterschap → WMCN	<ul style="list-style-type: none"> - UvW informeert WMCN over pers- en publiekscommunicatie van de waterschappen. - Waterschap verzoekt WMCN-LCO om te adviseren over te nemen maatregelen (indien relevant). 	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschap levert de informatie voor het Landelijk Waterbeeld via LCMS (zie Bijlage G). - De UvW maakt een samenvatting van het beeld van de situatie bij de waterschappen gericht op maatregelen & risico's. Dit beeld wordt geïmporteerd in het landelijk waterbeeld van WMCN-LCO, maatregelen en risico's met een landelijke impact worden meegenomen in het situatiebeeld van de LCO. - De UvW zorgt, ondersteund door het WMCN, via het CTW en het WHT voor de landelijke en bovenregionale / beheergebied overstijgende coördinatie van bijstandsverlening. - Waterschap licht de informatie toe aan WMCN-LCO (op aanvraag). - Waterschap levert informatie van situatie in aangrenzende landen aan WMCN-LCO. - UvW neemt met vertegenwoordiger deel aan WMCN-LCO. - UvW stemt af met WMCN-LCO over pers –en publiekscommunicatie. 	Zie kleurcode oranje.
Waterschap → RWS-regio's, waterschap	Waterschap informeert en stemt af met omliggende waterbeheerders over nemen van maatregelen en pers- en publiekscommunicatie, indien nodig.	Waterschap stemt af met omliggende waterbeheerders over maatregelen met bovenregionale effecten.	Zie kleurcode oranje.
Waterschap → veiligheidsregio, gemeente	Waterschap stemt indien nodig af met veiligheidsregio over maatregelen en crisisbeheersing (op initiatief van waterschap).	<ul style="list-style-type: none"> - Waterschap deelt relevante informatie uit het landelijk waterbeeld met veiligheidsregio (incl. gemeente) en adviseert bij interpretatie ervan. - Waterschap stemt af met veiligheidsregio over communicatie. - Waterschap ondersteunt veiligheidsregio middels liaison (indien opgeschaald). 	Zie kleurcode oranje.
Waterschap → DCC-IenW	Reguliere werkzaamheden.	Zie kleurcode geel.	Waterschap adviseert DCC- IenW middels liaison (UvW) in CG.

Tabel 5 Waterschappen en Unie van Waterschappen

⁴ Daar waar provincies en gemeenten een rol als waterkeringbeheerder hebben, gelden dezelfde afspraken als bij de waterschappen

4.6. DCC-IenW

Relevante reguliere werkzaamheden DCC-IenW in **kleurcode groen**:

- N.v.t.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
DCC-IenW → dgRWS	Reguliere werkzaamheden.	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenW informeert dgRWS over overstroming(sdreiging). - DCC-IenW ondersteunt dgRWS over bovenregionale afstemming van maatregelen met oog op overstroming(sdreiging). - DCC-IenW informeert netwerkpartners over departementaal beeld (o.a. NCC, LOCC, RWS, WMCN)⁵. 	Zie kleurcode oranje.
DCC-IenW → WMCN	Reguliere werkzaamheden.	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenW neemt met vertegenwoordiger deel aan WMCN-LCO. - DCC-IenW verzoekt WMCN-LCO te adviseren in geval van terreur of cyber gerelateerde overstromingsdreiging. - DCC-IenW informeert WMCN-LCO over inzet noodpompen. - DCC-IenW ondersteunt WMCN-LCO bij opstellen landelijk waterbeeld (zie Bijlage G). - DCC-IenW neemt de kernboodschap van het landelijk waterbeeld over in het eigen situatiebeeld door het veld 'kernboodschap LCO' te importeren. - DCC-IenW informeert netwerkpartners over departementaal beeld (o.a. NCC, LOCC, RWS, WMCN). 	DCC-IenW informeert WMCN over situatie overstroming(sdreiging) aangrenzende buurlanden.
DCC-IenW → RWS	Reguliere werkzaamheden.	Zie kleurcode geel	<ul style="list-style-type: none"> - DCC-IenW stemt af met RWS over maatregelen met bovenregionale effecten (kan op advies van WMCN).

Tabel 6 DCC-IenW

⁵ Het departementale LCMS-beeld wordt gedeeld met alle netwerkpartners van het DCC-IenW ter voorbereiding op de interdepartementale afstemming en coördinatie op nationaal niveau en ten behoeve van de advisering en ondersteuning van de dgRWS als portefeuillehouder crisisbeheersing van IenW.

4.7. Veiligheidsregio's

Relevante reguliere werkzaamheden veiligheidsregio's in **kleurcode groen**:

- N.v.t.

	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
Veiligheids-regio → waterschap, RWS-regio en gemeente	Veiligheidsregio stemt af met waterschap, CT-RWS, RWS-regio en gemeente over maatregelen en crisisbeheersing (op verzoek van waterschap, RWS-regio of gemeente).	<ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsregio verzoekt waterschap, CT-RWS of RWS-regio om advies bij interpretatie landelijk waterbeeld. - Veiligheidsregio stemt af met waterschap, CT-RWS en RWS regio over communicatie.	Zie kleurcode oranje.

Tabel 7 Veiligheidsregio's

4.8. Gemeenten

Relevante reguliere werkzaamheden gemeenten in **kleurcode groen**:

- N.v.t.

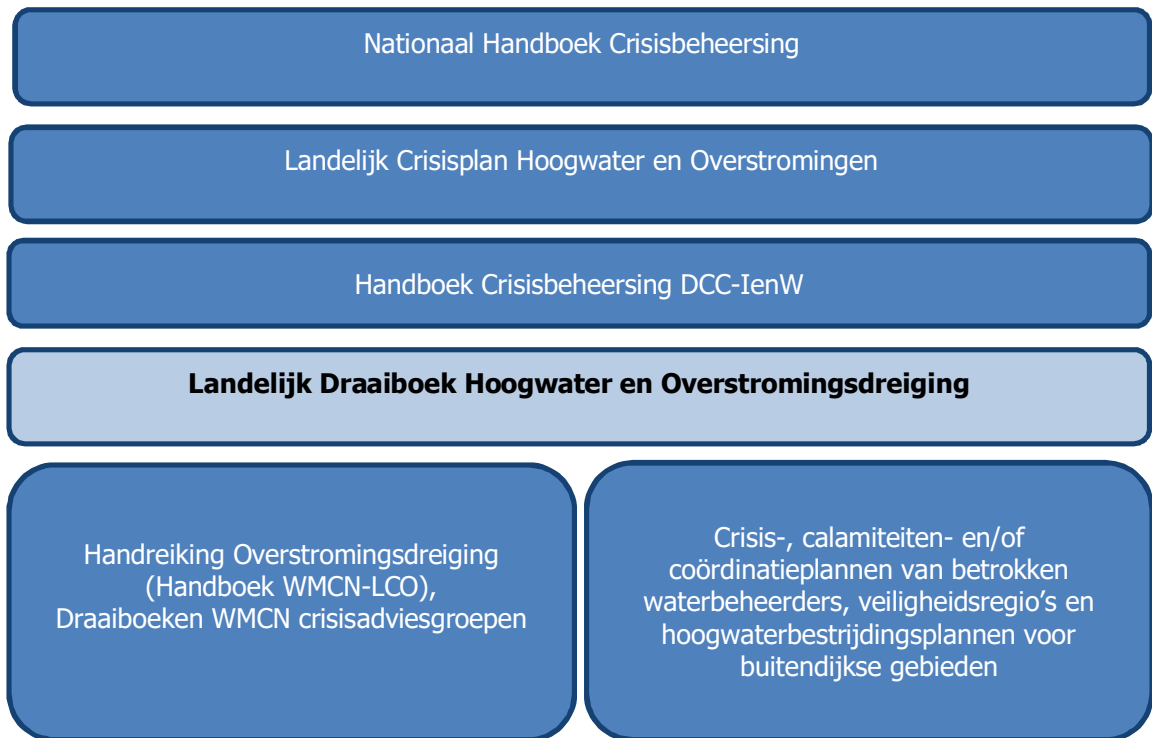
	Kleurcode geel	Kleurcode oranje	Kleurcode rood
Gemeente → waterschap, RWS-regio, veiligheidsregio	Gemeente stemt af met waterschap, RWS-regio en veiligheidsregio over maatregelen en crisisbeheersing (op verzoek van waterschap, RWS-regio of gemeente).	Gemeente verzoekt waterschap om advies interpretatie landelijk waterbeeld (zie Bijlage G).	Zie kleurcode oranje.

Tabel 8 Gemeenten

Bijlage A Relatie met andere crisisplannen

Andere crisisplannen

Naast dit draaiboek zijn er diverse andere plannen voor crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming.

Figuur 4 Overzicht crisisplannen voor verschillende niveaus van crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming

Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming

Het [Nationaal Handboek Crisisbeheersing](#) vormt samen met de huidige Wet veiligheidsregio's het beleidskader voor de voorbereiding op specifieke situaties, onder meer in de vorm van landelijke crisisplannen. Het beschrijft de werkwijze van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing, alsmede de ambtelijke advisering en ondersteuning. Deze Ministeriële Commissie besluit over een samenhangende aanpak van het geheel van maatregelen en voorzieningen, die het Rijk treft in samenwerking met andere organisaties ter voorbereiding op, ten tijde van en met betrekking tot de nafase van intersectorale crises waarbij de nationale veiligheid in het geding is.

Het LDHO sluit aan op de afspraken in het Nationaal Handboek Crisisbeheersing.

Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen

Het [Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen](#) (LCP-HO) richt zich met name op interdepartementale afstemming bij hoogwater. Het LCP-HO is opgesteld en wordt beheerd door DCC-IenW.

Handboek Crisisbeheersing DCC-IenW

Tijdens een (dreigende) crisis coördineert het DCC-IenW de informatievoorziening binnen het ministerie op het gebied van Infrastructuur en Waterstaat. Tijdens een crisis is het DCC-IenW onder meer verantwoordelijk voor het departementale crisisbeheersingsproces en de overleggen die daarbij

horen. In het Handboek Crisisbeheersing IenW zijn opgenomen: achtergrondinformatie, actoren met verantwoordelijkheden en hun onderlinge relaties, relevante wetgeving en netwerkkaarten.

Crisis-, calamiteiten- en/of coördinatieplannen van betrokken waterbeheerders, veiligheidsregio's en hoogwaterbestrijdingsplannen voor buitendijkse gebieden

De crisisplannen van de waterschappen, Rijkswaterstaat en de veiligheidsregio's vormen de basis voor crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming. Dit verandert niet als een bepaalde kleurcode wordt afgegeven. Wel komen er in dat geval afspraken bij over informatie-uitwisseling, afstemming over maatregelen communicatie.

Voor een goede werking van dit draaiboek moeten de afspraken uit het LDHO worden doorgevoerd in het crisisplan/handboek van de verschillende crisispartners.

Handreiking Overstromingsdreiging (Handboek WMCN-LCO)

De Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (WMCN-LCO) is opgericht in 2008 om in tijden van overstromingsdreiging overzicht en advies te bieden aan de waterschappen, Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

De Handreiking Overstromingsdreiging is het handboek van de WMCN-LCO. In de Handreiking Overstromingsdreiging zijn de afspraken uit dit draaiboek uitgewerkt voor WMCN-LCO.

Draaiboeken WMCN-crisisadviesgroepen

Draaiboeken waarin procedures zijn vastgelegd voor WMCN-Kust en benedenrivieren, WMCN-Rivieren en WMCN-Meren.

Handboek Bijstand Waterschappen

Dit handboek beschrijft de procedure voor de nationale en internationale inzet van mensen (experts), materiaal en materieel van waterschappen tijdens (dreigende) crisissituaties in het binnen- en buitenland. Het bevat bepalingen voor de landelijke coördinatie van bijstandsverlening vanuit de waterschappen, een juridisch kader, en een handreiking voor de netcentrische werkwijze op dat gebied. Het handboek is bestuurlijk vastgesteld op niveau van Unie van Waterschappen.

Bestuurlijke netwerkkaarten

De bestuurlijke netwerkkaarten beschrijven de crisisbeheersing in Nederland. In totaal zijn er 24 netwerkkaarten waarin de crisisbeheersing op tal van terreinen wordt beschreven. Het doel van een bestuurlijke netwerkkaart is om een overzicht te krijgen van de bestuurlijke partijen in een sector ('keten') en de rol die zij vervullen ten tijde van een crisis.

Dit draaiboek sluit aan op '[Kaart 3 - Oppervlaktewater en waterkering](#)' van de bestuurlijke netwerkkaarten.

Bijlage B Sectoren hoogwater en overstromingsdreiging

Hieronder is weergegeven welke crisispartners (waterschappen, RWS-regio's en veiligheidsregio's) in welke sectoren vallen. Zie onderstaand figuur voor de overzichtskaart van de sectoren hoogwater en overstromingsdreiging.

Kust

Sector Schelde

- RWS Zee en Delta
- RWS West-Nederland Zuid
- RWS Zuid-Nederland
- WS Scheldestromen
- WS Brabantse Delta
- WS Hollandse Delta
- VR Zeeland

Sector West-Holland

- RWS West-Nederland Zuid
- RWS West-Nederland Noord
- HHRS Rijnland
- WS Rivierenland
- HHRS van Delfland
- HHRS Schieland en Krimpenerwaard
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- VR Zuid-Holland Zuid

Sector Benedenrivieren (Maas, Rijn, kust)

- RWS West-Nederland Zuid
- HHRS Rijnland
- WS Rivierenland
- HHRS van Delfland
- HHRS Schieland en Krimpenerwaard
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- WS Stichtse Rijnlanden
- VR Haaglanden
- VR Hollands Midden
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland Zuid

Sector Den Helder

- RWS West-Nederland Noord
- RWS Midden-Nederland
- RWS Noord-Nederland
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Noord-Holland Noord

Sector Harlingen

- RWS Midden-Nederland
- RWS Noord-Nederland
- Wetterskip Fryslân
- VR Fryslân

Sector Delfzijl

- RWS Noord-Nederland
- WS Noorderzijlvest
- WS Hunze en Aa's
- VR Groningen

Meren

IJsselmeergebied

Sector Friesland

- RWS Midden-Nederland
- Wetterskip Fryslân
- VR Fryslân

Sector Noordoostpolder

- RWS Midden-Nederland
- WS Zuiderzeeland

- VR IJsselland
- VR Flevoland

Sector IJssel- en Vechtdelta

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Drents Overijsselse Delta
- WS Zuiderzeeland
- VR IJsselland
- VR Noord- en Oost-Gelderland

Sector Flevopolder

- RWS Midden-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- VR Flevoland

Sector Eemgebied

- RWS Midden-Nederland
- RWS West-Nederland Noord
- WS Vallei en Veluwe
- WS AGV-Waternet
- VR Utrecht
- VR Amsterdam-Amstelland
- VR Gooi en Vechtstreek

Sector Noord-Holland en Marken

- RWS Midden-Nederland
- RWS West-Nederland Noord
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Zaanstreek Waterland
- VR Amsterdam-Amstelland
- VR Noord-Holland-Noord

Sector Veluwerandmeren

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Zuiderzeeland
- WS Vallei en Veluwe
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR Noord- en Oost-Gelderland
- VR Gelderland-Midden
- VR Flevoland

Zuidwestelijke Delta (Volkerak-Zoommeer, Grevelingenmeer)

- RWS West-Nederland Zuid
- RWS Zuid-Nederland
- RWS Zee en Delta
- WS Scheldestromen
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- WS Rivierenland
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland-Zuid
- VR Zeeland

Rivieren

Sector Rijn (inclusief benedenrivierengebied)

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- RWS West-Nederland Zuid
- RWS Zee en Delta
- WS Vallei en Veluwe
- WS Rijn en IJssel

- WS Drents Overijsselse Delta
- WS Rivierenland
- HHRS De Stichtse Rijnlanden
- HHRS Schieland en de Krimpenerwaard
- HHRS van Delfland
- WS Hollandse Delta
- WS Brabantse Delta
- VR IJsselland
- VR Utrecht
- VR Gelderland-Midden
- VR Gelderland-Zuid
- VR Haaglanden
- VR Hollands Midden
- VR Rotterdam-Rijnmond
- VR Zuid-Holland-Zuid
- VR Midden en West-Brabant

Sector Maas

- RWS Zuid-Nederland
- WS Limburg
- WS Aa en Maas
- VR Gelderland-Zuid
- VR Brabant-Noord
- VR Limburg-Noord
- VR Zuid-Limburg

Sector Benedenmaas

- RWS Zuid-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- RWS West Nederland Zuid
- WS de Dommel
- WS Aa en Maas
- WS Brabantse Delta
- WS Rivierenland
- VR Gelderland-Zuid
- VR Brabant-Noord
- VR Midden en West Brabant

Sector Vecht

- RWS Midden-Nederland
- RWS Oost-Nederland
- WS Vechtstromen
- WS Rijn en IJssel
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR IJsselland
- VR Twente

Kanalen

Sector Noordzee- en Amsterdam-Rijnkanaal

- RWS Midden-Nederland
- RWS West-Nederland Noord
- HHRS Rijnland
- HHRS De Stichtse Rijnlanden
- WS AGV-Waternet
- HHRS Hollands Noorderkwartier
- VR Gelderland-Zuid
- VR Utrecht
- VR Zaanstreek-Waterland
- VR Kennemerland
- VR Amsterdam-Amstelland
- VR Gooi en Vechtstreek

Sector Twentekanalen

- RWS Oost-Nederland
- WS Vechtstromen
- WS Rijn en IJssel
- WS Drents Overijsselse Delta
- VR IJsselland
- VR Twente

Sector Midden Limburgse en Brabantse Kanalen

- RWS Zuid-Nederland
- WS Limburg
- WS Aa en Maas
- WS De Dommel
- WS Brabantse Delta
- VR Brabant-Zuidoost
- VR Limburg-Noord

Sector Kanaal van Gent naar Terneuzen

- RWS Zee en Delta
- WS Scheldestromen
- VR Zeeland

Sector Julianakanaal

- RWS Zuid-Nederland
- WS Limburg
- VR Zuid-Limburg

Sector Kanaal door Zuid-Beveland

- RWS Zee en Delta
- WS Scheldestromen
- VR Zeeland

Sector Vaarweg Lemmer - Delfzijl

- RWS Noord-Nederland
- WS Noorderzijlvest
- WS Hunze en Aa's
- Wetterskip Fryslân
- VR Groningen
- VR Fryslân

Sector Maas-Waalkanaal

- RWS Zuid-Nederland
- WS Rivierenland
- WS Aa en Maas
- VR Gelderland-Zuid
- VR Brabant-Noord
- VR Limburg-Noord

Bijlage C Grenswaarden kleurcodering kust

Kust- en benedenriviereengebied: Waterstand (m+NAP) en gemiddelde herhalingsstijd

Stelregel: crisisadviesgroep WMCN-Kust en Benedenrivieren zal kleurcode afgeven vanaf 48 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria.

NB: WMCN-LCO zal de partners vroegtijdig informeren als verhoogde waterstanden verwacht worden. Vroegtijdig betekent in dit geval dat er, afhankelijk van de situatie, vanaf zeven dagen voorafgaand aan de gebeurtenis geïnformeerd kan worden. Dan wordt nog geen kleurcode afgegeven, maar wordt aangegeven dat er kans is op het bereiken van bepaalde waterstanden en bijbehorende kleurcode.

NB: Bij onverwachte omstandigheden kan korter dan 12 uur van tevoren een kleurcode worden afgegeven.

Sector	Schelde	West Holland	Benedenrivieren	Den Helder	Harlingen	Delfzijl
Basis station	Vlissingen	Hoek van Holland	Dordrecht	Den Helder	Harlingen	Delfzijl
Groen	Normaal –of voorwaarschuwingfase (VW)*					
	3,10	2,00	1,80	1,70	2,40	2,60
Geel	3,30 1,3 maal per jaar	2,20 3,5 maal per jaar	2,00 1 maal per jaar	1,90 2 maal per jaar	2,70 1,4 maal per jaar	3,00 2 maal per jaar
Oranje	3,70 1 maal per 5 jaar	2,80 1 maal per 5 jaar	2,50 1 maal per 13 jaar	2,60 1 maal per 6 jaar	3,30 1 maal per 5 jaar	3,80 1 maal per 3,5 jaar
Rood	4,10 1 maal per 25 jaar	3,65 1 maal per 100 jaar	2,75 1 maal per 200 jaar	3,45 1 maal per 100 jaar	3,90 1 maal per 40 jaar	4,75 1 maal per 40 jaar

Tabel 9 Grenswaarden kleurcodering kust

* Bij een verwachte overschrijding van het voorwaarschuwingsspeil worden de waterbeheerders en andere partners geïnformeerd. In deze situatie nemen zij de eerste voorbereidende maatregelen op hoogwater.

Bijlage D Grenswaarden kleurcodering rivieren

Rivierengebied: Waterstand (m+NAP), afvoer (m³/s) en gemiddelde herhalingstijd

- Stelregel Rijn: crisisadviesgroep WMCN-Rivieren geeft kleurcode af vanaf 48 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria.
- Stelregel Maas: crisisadviesgroep WMCN-Rivieren geeft kleurcode af indien betreffende waterstand wordt overschreden en de overschrijding naar verwachting aanhoudt/doorzet of als de genoemde hogere stand binnen 12 uur wordt bereikt.
- Stelregel Benedenmaas: crisisadviesgroep WMCN-Rivieren geeft kleurcode af vanaf 48 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria en als overschrijding langer dan 12 uur zal aanhouden.
- Afschalen hangt af van diverse factoren en is maatwerk.

NB: WMCN-LCO zal de partners vroegtijdig informeren als verhoogde waterstanden verwacht worden. Vroegtijdig betekent in dit geval dat er, afhankelijk van de situatie, vanaf zeven dagen voorafgaand aan de gebeurtenis geïnformeerd kan worden. Dan wordt nog geen kleurcode afgegeven, maar wordt aangegeven dat er kans is op het bereiken van bepaalde waterstanden en bijbehorende kleurcode.

NB: Bij onverwachte omstandigheden kan korter dan 12 uur van tevoren een kleurcode worden afgegeven.

	Rijn, Lek, Waal		Benedenmaas	Maas	
Naar kleurcode	Lobith	Lobith	Sambeek Beneden	St. Pieter	St. Pieter
	Waterstand (m. +NAP)	Afvoer (m ³ /s)	Waterstand (m. +NAP)	Waterstand (m. +NAP)	Afvoer (m ³ /s)
Groen	Normaal				800 – start statusberichtgeving**
Geel	12,00 (zomer) 13,00 (winter) Meerdere keren per jaar	4.450 (zomer) 5.400 (winter) Meerdere keren per jaar	11,70	45,00 bereikt* of 45,25 binnen 12 uur 1 - 2 maal per jaar	1250 bereikt* of 1500 binnen 12 uur 1 - 2 maal per jaar
Oranje	15,00 1 maal per 5 jaar	8.150 1 maal per 5 jaar	12,65 1 maal per 10 jaar	46,20 bereikt* of 46,60 binnen 12 uur 1 maal per 5 à 10 jaar	2000 bereikt* of 2250 binnen 12 uur 1 maal per 5 à 10 jaar
Rood	16,50 1 maal per 50 jaar	11.800 1 maal per 50 jaar	13,40 1 maal per 40 jaar	47,25 bereikt* of 47,60 binnen 12 uur 1 maal per 25 à 50 jaar	2600 bereikt* of 2850 binnen 12 uur 1 maal per 25 à 50 jaar

Tabel 10 Grenswaarden kleurcodering rivieren

* En verdere stijging of aanhoudende hoge standen verwacht

** De start van de statusberichtgeving stelt de waterbeheerders in staat de eerste maatregelen voor te bereiden.

Opmerking:

- Een beperkte groep belanghebbenden ontvangt berichten van de WMCN-crisisadviesgroepen als bepaalde waterstanden worden bereikt. Dit valt buiten de scope van dit draaiboek, voor de volledigheid worden ze hierbij vermeld:

Criterium (Sint Pieter)	Bericht
1000 m3/s bereikt	Attenderingsbericht
1250 m3/s bereikt	Voorwaarschuwing
1500m3/s bereikt	Alarmering

Bijlage E Grenswaarden kleurcodering meren

Stelregel: crisisadviesgroep WMCN-Meren geeft kleurcode af vanaf 40 tot 12 uur voorafgaand aan verwacht overschrijden van de criteria. Bij onverwachte omstandigheden kan korter dan 12 uur van tevoren een kleurcode worden afgegeven.

NB: WMCN-LCO zal de partners vroegtijdig informeren als verhoogde waterstanden verwacht worden. Vroegtijdig betekent in dit geval dat er, afhankelijk van de situatie, vanaf vijf dagen voorafgaand aan de gebeurtenis geïnformeerd kan worden. Dan wordt nog geen kleurcode afgegeven, maar wordt aangegeven dat er kans is op het bereiken van bepaalde criteria en bijbehorende kleurcode.

De verwachte golfbelasting is in het IJsselmeergebied de belangrijkste parameter voor de opschaling. Voor bepaalde gebieden is de verwachte waterstand het belangrijkste. De maat voor de golfbelasting is de maatgevende kruinhoogte (MKH).

MKH1 = de fictieve kruinhoogte, waar gegeven de optredende waterstand- en golfcondities een golfoverslag van 1 liter per strekkende meter per seconde optreedt.

	Flevopolder	Eemgebied	Noord-Holland & Marken
Groen	Normaal	Normaal	Normaal
Geel	Waterstand bij dijkvakken -3 decimeringshoogte onder MKH1	<ul style="list-style-type: none"> - Waterstand bij dijkvakken -3 decimeringshoogte onder kruin MKH1 en/of - Waterstand Camping 't Raboes 0,56 +NAP 	<ul style="list-style-type: none"> - Waterstand bij dijkvakken -4 decimeringshoogte onder MKH1 en/of - Waterstand Buitendijks Camping Uitdam 0,50 +NAP (dijkvak 4416)
Oranje	Waterstand bij dijkvakken -2 decimeringshoogte onder MKH1	<ul style="list-style-type: none"> - Waterstand bij dijkvakken -3 decimeringshoogte onder MKH1 en/of - Waterstand Eemdijk dorp noord 1,73 +NAP (dijkvak 7010) 	Waterstand bij dijkvakken -3 decimeringshoogte onder MKH1
Rood	Waterstand bij dijkvakken -1 decimeringshoogte onder MKH1	Waterstand bij dijkvakken -1 decimeringshoogte onder MKH1	Waterstand bij dijkvakken -1 decimeringshoogte onder MKH1

Tabel 11 Grenswaarden kleurcodering meren voor sectoren Flevopolder, Eemgebied en Noord-Holland & Marken

	Friesland	Noordoostpolder	IJssel & Vechtdelta
Groen	Normaal	Normaal	Normaal
Geel	Verwachte waterstand: - Makkum 1,00m +NAP - Stavoren 0,70m +NAP - Lemmer 1,30m+NAP	- Waterstand bij dijkvakken -3 decimeringshoogte onder MKH1 en/of - Waterstand Urk haven 1,00 +NAP	- Waterstand bij dijkvakken -3 decimeringshoogte onder MKH1 en/of - Waterstand Ramspol buiten 0,50 +NAP en/of - Waterstand Kampen buitenhaven 1,50m +NAP
Oranje	Verwachte waterstand: - Makkum 1,20m +NAP - Stavoren 0,85m +NAP - Lemmer 1,50m+NAP	Waterstand bij dijkvakken -2 decimeringshoogte onder MKH1	- Waterstand bij dijkvakken -2 decimeringshoogte onder MKH1 en/of - Waterstand Ramspol buiten 0,50 +NAP en/of - Waterstand Kampen buitenhaven 1,50m +NAP
Rood	Waterstand bij dijkvakken -1 decimeringshoogte onder MKH1	Waterstand bij dijkvakken -1 decimeringshoogte onder MKH1	Waterstand bij dijkvakken -1 decimeringshoogte onder MKH1

Tabel 12 Grenswaarden kleurcodering meren voor sectoren Friesland, Noordoostpolder en IJssel & Vechtdelta

Bijlage F Informatiebehoefte WMCN-LCO m.b.t. situatie waterschappen en RWS-regio's

Het WMCN voorziet de waterschappen en RWS-regio's van informatie over de verwachte waterstanden. Voor het opstellen van het landelijk waterbeeld heeft WMCN-LCO informatie nodig van de regionale partners. De informatie over de effecten van waterstanden, mogelijke problemen met de keringen en dergelijke komen van de regio. De informatiebehoefte van WMCN-LCO betreft:

- Algemene informatie:
  - Contactgegevens
  - Tijdstip en datum van de informatie
  - Opschalingsniveau waterschap of RWS-regio
  - Opschaling/GRIP fase van veiligheidsregio's in gebied waterbeheerder
- Effecten van de verwachte waterstanden en de mogelijke maatschappelijke impact.
- Korte beschrijving van de genomen en geplande maatregelen.
- Eventueel een gewenste kernboodschap voor het landelijk waterbeeld en terugkoppeling op vorig landelijk waterbeeld.
- Pers- en publiekscommunicatie vanuit de waterbeheerder en beschrijving van de media-aandacht.
- Eventuele knelpunten bij het nemen van maatregelen en beheersen van de situatie. Indien dit het geval is:
  - Wat is het knelpunt?
  - Waar is het knelpunt?
  - Welke actie wordt ondernomen om het knelpunt op te lossen?
  - Is de situatie beheersbaar?
  - Wat zijn de potentiële effecten als het misgaat?
  - Is assistentie (middelen of advies) gewenst?
- Overige informatie die de waterbeheerder of RWS-regio relevant acht voor WMCN-LCO.

Als hulpmiddel om deze informatie actueel uit te wisselen gebruiken de waterbeheerders en Rijkswaterstaat bij voorkeur het netcentrisch informatiesysteem (LCMS).

Bijlage G WMCN landelijk waterbeeld

Inhoud

Het landelijk waterbeeld bevat informatie over:

- Kernboodschap (samenvatting met meest relevante ontwikkelingen).
- Weer & Waterbeeld (actueel en verwacht) inclusief de actuele kleurcode.
- Overzicht van relevante effecten en knelpunten van de verwachte waterstanden inclusief scenario's.
- Overzicht van relevante maatregelen (uitgevoerd en nog uit te voeren).
- De landelijke communicatieboodschap.
- Indien relevant: adviezen WMCN-LCO over het nemen van maatregelen.
- Contactgegevens WMCN-LCO en vermelding van het verwachte tijdstip van actualisatie.

Beschikbaarheid in LCMS

Het landelijk waterbeeld wordt bijgehouden in het netcentrisch informatiesysteem LCMS in de omgeving van Rijkswaterstaat in de activiteit "WMCN Landelijk Waterbeeld"

Afspraken landelijke beeldvorming en coördinatie

De onderstaande organisaties hebben allemaal een rol met betrekking tot de landelijke informatievoorziening bij (dreigende)watercrises:

- Departementaal Crisiscentrum van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (DCC-I&W)
- Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging (LCO)
- Crisis Informatie Centrum van Rijkswaterstaat (CIC)
- Unie van Waterschappen (UvW)

Deze organisaties hebben inzichtelijk gemaakt wat op het gebied van informatievoorziening bij landelijke watercrises de **rolverdeling** is. Ook zijn **afspraken** gemaakt om de samenwerking op dit gebied zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De concrete uitwerkingen van deze afspraken zijn opgenomen in dit draaiboek in hoofdstuk 4.

Bijlage H Afkortingen

CAG	Crisisadviesgroepen (WMCN-Kust en benedenrivieren, WMCN-Meren en WMCN-Rivieren)
CT-RWS	Crisisteam Rijkswaterstaat
CIC-RWS	Crisis Informatie Centrum - Rijkswaterstaat
DCC-IenW	Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Infrastructuur en Waterstaat
CG	Coördinatiegroep
CTW	Crisis expertteam waterkeringen
dgRWS	Directeur-generaal Rijkswaterstaat
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HID	Hoofdingenieur-directeur
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
KNMI	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
LDHO	Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging
LCO	Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
LNМ	Landelijk Netwerkmanager (HID van RWS-VWM)
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LCP-HO	Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
RWS	Rijkswaterstaat
RWS-regio	Regionaal Organisatieonderdeel Rijkswaterstaat
RWS-VWM	Rijkswaterstaat Verkeer- en Watermanagement
RWS-WVL	Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving
SMWO	Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen
UvW	Unie van Waterschappen
VG	Vorbereidingsgroep
WHT	Waterschapshulpteam
WMCN	Watermanagementcentrum Nederland